

LIJST

VAN DE OPVOLGENDE

LANDS HISTORIESCHRIJVERS

VAN

FRIESLAND.

Gaarne maak ik van deze gelegenheid gebruik om een overzicht te geven van al de *Lands Historieschrijvers*, die door Gedeputeerde Staten tot deze betrekking benoemd zijn en haar achtereenvolgens hebben waargenomen, ook uithoofde de hier vóór vermelde lijst in de *Analecta* gebrekkig en onvolledig is.

De instelling van dit ambt had plaats in 1590 toen eenige aanzienlijke Friezen, die belang stelden in den geleerden SUFFRIDUS PETRUS en zijne historische studiën, op zijn voorstel, een verzoekschrift aan Gedeputeerden inleverden, waarbij zij, wijzende op het voorbeeld van andere „Princen ende Republycquen, die de historiographi, die alle duechden ende heerlicke daden van hen Vaderlandt hebben by geschrifte gestelt,” gaarne beloonden en met jaarlijksche pensioenen vereerden, voorstelden, om aan SUFFRIDUS, die zoo vele jaren „neerstelijck ende heerlick gearbeijt had omme d’historien van Vrieslant te beschryven, een eerlijcke jaerlicxe pensie te accorderen omme historiarum Frisicarum opus te moegen voleynden en hem te honoreren mette naeme van historieschryver van Vrieslandt als andere natien hebben.” Hierop besloten Gedeputeerden den 28 October 1590, hem aan te nemen voor „Historieschriver der Staten

van deese Lantschappe op een jaerlicxe pensie van drije hondert Car. guldens en hier boven noch drije hondert gelycke guldens eens, om syne begoste werck te volbrengen".(*)

De eerste Geschiedschrijver was alzoo:

1. „Magister SUFFRIDUS PETRUS, Leeuwarder, der Rechten Licenciaet en Professor Juris binnen *Coelen*,” geb. in 1527, overleden in 1597. Hem volgde op:

2. BERNARDUS GERBRANDUS FURMERIUS, Leeuwarder, geb. in 1542. Hij was bij zijne aanstelling in 1597 Praeceptor aan het Leeuwarder Gymnasium en overleed in 1616.

3. PIERIUS WINSEMIUS, in 1586 geb. te *Leeuwarden*, was daar Advokaat, toen hij 5 December 1616 werd aangesteld. Hij is de werkzaamste geweest van allen, die deze, meest verwaarloosde, betrekking ooit hebben bekleed. Na in 1636 benoemd te zijn tot Hoogleeraar in de welsprekendheid en geschiedenis te *Franeker*, overleed hij daar in 1644.

4. HENRICUS COLDE, Rector van het Gymnasium te *Leeuwarden*, werd door de Staten benoemd den 26 Maart 1646; hij overleed in 1652. Hem volgde

5. Dr. ARNOLDUS COPPIUS, benoemd den 21 Augustus 1652; een onbekend persoon, die in 1670 overleed, nadat hij de betrekking had overgedragen aan

6. SIMON ABBES GABBEMA, geb. te *Leeuwarden* in 1628, aangesteld den 30 April 1659, overleden in 1688.

7. Dr. JOHANNES VAN DER WAEIJEN, geb. te *Amsterdam* in 1639, sedert 1677 Hoogleeraar in de godgeleerdheid en Hebr. taal te *Franeker*, werd benoemd den 21 Maart 1689 en overl. in 1701. Aan het ambt was toen eene bezoldiging van *f* 600— verbonden.

8. Dr. HERMANUS ULRICUS HUBER, geb. in 1663, sedert 1682 Landschaps Secretaris, werd aangesteld den 11 November 1701.

(*) Zie dit Request en Besluit gedrukt in *de Vrije Fries*, I 78, en verder zijn Leven, door Dr. J. G. OTTEMA, in het 2e deel, bl. 448.

Hij was daarna Burgemeester van *Sneek* en lid van Gedeputeerde Staten, en stierf in 1730.

9. HANS WILLEM *Baron* VAN AYLVA, in 1714 Raadsheer, in 1722 Grietman van *Baarderadeel* en in 1728 Gedeputeerde, werd den 7 Februarij 1731 benoemd tot Historieschrijver. Hij overleed in 1733.

10. Jhr. ONNO ZWIER VAN HAREN, geb. te *Leeuwarden* in 1713, zag zich reeds den 13 Maart 1734 met de benoeming tot deze waardigheid vereerd, hoewel hij na zijne bevordering tot Grietman van *West-Stellingwerf* daarvan afstand deed ten behoeve van

11. ALBERTUS HUBLINGH, van *Oudeberkoop*, die 9 Januarij 1743 werd aangesteld. Na het overlijden van dezen verzocht zijn zoon

12. ALBERT BARELS HUBLINGH hem op te volgen, hetgeen den 3 Augustus 1753 werd toegestaan.

13. WYBRAND VAN ITSMA, geb. te *Leeuwarden* in 1693, had als geleerde en staatsman een roemrijke loopbaan vervuld en was Burgemeester van *Harlingen*, toen hij 20 Maart 1758 benoemd werd, hoewel hij reeds in het volgende jaar overleed.

14. Jhr. TJALLING DOUWE ROORDA VAN SIXMA, geb. in 1734, Geregtscholt en Voorzitter van het Krijgsgereg. in *Friesland*, werd benoemd den 6 Julij 1759.

Volgens de hierbij geraadpleegde Resolutiën van Gedeputeerde Staten, hadden nu sedert 1689 de benoemingen altijd plaats gehad ter dispositie van die leden der Vergadering, ter wier begeving dit ambt „op de groote politieke tour” stond, zoodat men zijn zoon, een neef of bekende, ja zelfs (als bij no. 9 het geval was) zich zelve voordroeg ter vervulling van eene betrekking, waarvoor, zoo als men meende, toch niets anders te doen viel dan het traktement te ontvangen. Men verdeelde dus de ambten onderling, zonder naar bekwaamheid of geschiktheid te vragen, en zoo was ook dit ambt in een blooten titel ontaard. Maar, toen laatstgenoemde Heer ROORDA VAN SIXMA den 15 December 1770 stierf, was er een man, die dezen titel verdiend en het ambt zich waardig gemaakt had. Men verhaalt toch, dat toen het voornemen bij de

Regeering moet hebben bestaan, om den verdienstelijken FOEKE SJOERDS, onderwijzer te *Nijkerk*, die 8 deelen Beschrijving en Historische Jaarboeken van *Friesland* had uitgegeven, tot Historieschrijver te benoemen. Dan, reeds drie dagen later stierf deze, en nu werd, weder op gelijke wijze als vroeger,

15. Jhr. HECTOR LIVIUS VAN HEEMSTRA den 11 Januarij 1771 met dien titel vereerd. Hij was geboren in 1740 en overleed in 1783 op Vogelzang-state te *Veenklooster*, zonder eenig spoor zijner werkzaamheid na te laten.

Het blijkt niet, dat er daarna eene nieuwe benoeming heeft plaats gehad, zoodat deze eervolle betrekking, welke gedurende twee eeuwen door slechts één van de vijftien benoemden waardig is vervuld geworden, verviel, zonder voor het vaderland en de wetenschappen die vruchten gedragen te hebben, welke de instellers daarvan beoogden.